

ЧАСТИНА ПЕРША

*Лийтеся, сльози, струмками з очей!
Вічно в вигнанні страждати мені,
Де квилить птах в найтемнішу з ночей,
Житиму в самотині*.*

* «Лийтеся, сльози» (англ. *Flow, my tears*) — знаменита пісня англійського лютніста й композитора епохи Відродження Джона Дауленда (англ. *John Dowland*; 1563–1626). Філіп Дік використовує перший, другий, третій та п'ятий куплети як епіграфи до кожної з частин роману. Переклад Романа Осадчука. — Тут і далі примітки редактора.

У вівторок, 11 жовтня 1988 року, «Шоу Джейсона Тавернера» закінчилося на тридцять секунд раніше, ніж зазвичай. Технічний працівник, що спостерігав за студією крізь прозорий пластик контрольного купола, зупинив фінальні титри відео й подав знак Джейсону Тавернеру, який вже почав сходити зі сцени. Технік постукав пальцем по зап'ястку й показав на рота.

— Не забувайте надсилати нам ваші листівки й привітання, — м'яко промовив Джейсон у мікрофон. — І не перемикайте канал — на вас чекають «Пригоди неймовірного пса Скотті».

Технік усміхнувся, Джейсон усміхнувся у відповідь, після чого звук і зображення вимкнули. Їхня годинна музично-розважальна програма, яка посідала друге місце в рейтингу найкращих телешоу року, закінчилася. І все пройшло чудово.

— Але де поділися ті півхвилини? — запитав Джейсон у спеціальної зірки вечора Гезер Гарт. Це його непокоїло. Він любив розраховувати свої шоу до секунди.

— Заспокойся, крихітко, все гаразд, — відказала вона, приклавши прохолодну долоню до його дещо спітнілого чола, й ніжно пригладила світло-русьве волосся.

— Ти хоч уявляєш, яку маєш владу? — запитав Джейсона їхній агент Ел Блісс, близько, як завжди, надто близько підходячи до нього. — Сьогодні ти застібав ширіньку перед тридцятьма мільйонами глядачів. Це своєрідний рекорд.

— Та я щотижня застібаю ширіньку в ефірі, — відповів Джейсон. — Це моя фішка. Чи ти не дивишся шоу?

— Але перед тридцятьма мільйонами... — сказав Блісс, і його кругле червонясте обличчя вкрилося краплинами поту. — Подумай лишень! До того ж не варто забувати про доходи за повторні трансляції.

— Я вже, мабуть, помру, а гонорари за це шоу й далі надходитимуть. І слава Богу! — відрізав Джейсон.

— Ну, ти можеш померти й сьогодні, зважаючи на те, скільки твоїх фанів у цю мить товчеться під дверима студії. Тільки й чекають, щоб роздерти тебе на шматочки завбільшки з поштову марку, — зауважила Гезер.

— Серед них є й ваші фанати, міс Гарт, — пропихтів, мов захеканий собака, Ел Блісс.

— Хай їм біс! — різко відказала Гезер. — Чому вони не розходяться? Хіба немає закону, який забороняв би вештатися тут без діла, чи чогось на кшталт цього?

Джейсон схопив руку жінки й міцно її стиснув, привертаючи до себе увагу явно роздратованої міс Гарт. Він ніколи не розумів її ненависті до власних прихильників — для нього вони були основою його існування як публічної особи. А публічність та роль всесвітньовідомого шоумена й були самим його існуванням. І крапка.

— Якщо ти так до них ставишся, тобі не варто працювати на телебаченні. Облиш це. Стань краще соціальним працівником у таборі примусової праці.

— Там теж люди, — похмуро мовила Гезер.

Крізь натовп до Джейсона Тавернера й міс Гарт проштовхалися двоє охоронців зі спеціального загону поліції.

— Містере Тавернер, ми розчистили коридор, наскільки це взагалі можливо, — прохрипів товстіший із двох. — Ходімо, поки глядачі зі студії не дісталися до бічних виходів.

Він подав знак трьом іншим спецохоронцям, які одразу ж рушили задушливим велелюдним проходом, що врешті-решт вивів їх на нічну вулицю. Там на них уже чекав розкішний неболіт «Роллз-Ройс», хвостова ракета якого ледь помітно ритмічно дрижала на холостому ходу. «Мов механічне серце», — подумав Джейсон. Серце, що билосся тільки для нього, адже він був зіркою. Ну, й оскільки Гезер перебувала поряд із ним, то і для неї також.

«Вона заслужила на це — сьогодні Гезер добре заспівала. Майже так само добре, як і... — Джейсон подумки вишкірився. — Чорт забирай, варто поглянути правді у вічі! Люди вмикають свої кольорові тривимірні телевізори не для того, щоб побачити гостьову зірку вечора. На Землі не менше тисячі таких зірок, плюс ще кілька в колоніях на Марсі.

Вони вмикають телевізори, щоб побачити мене. І я завжди там. Джейсон Тавернер ніколи не розчаровував своїх прихильників і ніколи їх не розчарує. А Гезер нехай ставиться до своїх як хоче».

— Ти не любиш їх, бо не любиш саму себе. У глибині душі ти вважаєш, що у них поганий смак, — проказав Джейсон, доки вони, ухилиючись від настирливих рук і працюючи ліктями, проштовхувалися задушливим, пропахлим потом коридором.

— Вони ідіоти, — буркнула Гезер, а тоді тихо вилазлася, оскільки її великий крилатий капелюх зірвався

з голови й назавжди зник у китовому череві натовпу фанатів, що тиснули на них з усіх боків.

— Вони ординари, — проказав Джейсон їй на вухо, наполовину сховане під великим завитком блискучого рудого волосся. Цю славетну зачіску сьогодні часто й бездоганно копіювали в салонах краси по всій Террі.

— Ненавиджу це слово, — невдоволено буркнула Гезер.

— Вони ординари і вони нікчеми. Адже це й означає «бути ординаром». Хіба ні? — сказав він, вкусивши її за мочку вуха.

— О, Боже! Летіти на невольоті крізь порожнечу. Ось чого мені бракує — безмежної порожнечі. Без голосів, без запахів, і щоб ніхто не жував під вухом пластикові жуйки всіх дев'яти кольорів райдуги.

— А ти їх і справді ненавидиш.

— Авжеж. Як і ти, — на якусь мить вона зупинилася й повернулася до нього обличчям. — Ти чудово знаєш, що вже давно втратив свій клятий голос. А тепер просто наживаєшся на колишній славі. Але минуле не повернути. — Тоді, посеред галасу й криків юрби, які й далі не вгавали, посміхнулася і додала тоном, у якому вчувалася теплота: — Що скажеш, ми старіємо? Разом? Як чоловік і дружина?

— Шості не старіють, — відказав Джейсон.

— Ой, розкажи мені, — вона простягнула руку й торкнулася його кучерів. — Скільки років ти вже їх фарбуєш? Рік? Можливо, три?

— Сідай у неболіт, — мовив він, виводячи її з будівлі на Голлівудський бульвар.

Сяду, якщо візьмеш верхне сі. Пам'ятаєш, як тоді...

Він заштовхав її в літальний апарат, втиснувся поруч, допоміг Елу Бліссу зачинити дверцята, й вони одразу ж

шугнули вгору, у затягнуте дощовими хмарами нічне небо. У сьайливе небо Лос-Анджелеса, яке було таким яскравим, немов зараз стояв полудень. «Полудень як для тебе, так і для мене, — подумав він. — Для нас обох упродовж усього нашого життя. І так буде завжди, адже ми — шості. Обоє. Не залежно від того, чи знають вони про це, чи ні».

«Проте вони не знали», — подумав він, і ця похмура думка чомусь його потішила. Вони нікому про це не розповідали, хоч обоє це чудово усвідомлювали. Бо саме так воно й мало бути. І завжди було... навіть пропри те, що тепер усе пішло шкереберть. Принаймні на погляд розробників. Великих мудрагелів, які вирішили ризикнути й таки помилилися. Сорок п'ять років тому, коли світ був ще зовсім юний і на тепер уже зниклих японських вишнях у Вашингтоні виблискували краплі дощу. А благородний експеримент пахнув весною. Хоча й недовго.

— Летімо в Цюрих! — запропонував Джейсон.

— Я надто втомлена, — відказала Гезер. — До того ж він наганяє на мене нудьгу.

— Що? Маєток? — не повірив він. Гезер сама його для них обрала, і вони роками ховалися там від решти світу. Зокрема від настирливих прихильників, яких вона так ненавиділа.

— Так, маєток. Швейцарські годинники. Хліб. Бруківка. Засніжені схили.

— Гори, — сказав він, усе ще почувуючись ображеним. — Біс із ним! Полечу без тебе.

— З іншою?

— Ти справді хочеш, щоб я полетів з іншою? — він просто не міг цього зрозуміти.

— Ти і твоя привабливість. Твій шарм. Ти здатний вкласти будь-яку дівку на світі у те своє велетенське